

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 27 grudnia 2024 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Zasady dotyczące ekologii w sprawie baterii i zużytych baterii – Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii

Celem rozporządzenia jest zapewnienie niskiego śladu węglowego baterii w przyszłości, minimalnego zużycia szkodliwych substancji, mniejszego zapotrzebowania na surowce z państw spoza Unii Europejskiej (UE) oraz zwiększenia poziomu zbierania, ponownego użycia i recyklingu w UE. Rozporządzenie stanowi element transformacji Unii Europejskiej w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym, będącej ważnym aspektem Europejskiego Zielonego Ładu, który zwiększy bezpieczeństwo dostaw surowców i energii, a także wzmocni strategiczną autonomię i konkurencyjność UE. Rozporządzenie obowiązuje od 18 lutego 2024 roku, z wyjątkiem pewnych określonych zasad.

Rozporządzenie dotyczy wszystkich baterii, w tym wszystkich:

- baterii przenośnych;
- akumulatorów pojazdów elektrycznych;
- baterii przemysłowych;
- baterii rozruchowych, oświetleniowych i zapłonowych (wykorzystywanych w pojazdach i maszynach) oraz
- baterii stosowanych w lekkich środkach transportu, takich jak rowery elektryczne, motorowery elektryczne i hulajnogi elektryczne.

Rozporządzenie określa zasady obejmujące cały cykl życia baterii. Obejmują one:

- cele w zakresie zbiórki odpadów dla producentów baterii przenośnych – 63% do końca 2027 roku i 73% do końca 2030 roku;
- cele w zakresie zbiórki odpadów dla producentów baterii stosowanych w lekkich środkach transportu – 51% do końca 2028 roku i 61% do końca 2031 roku;
- cele w zakresie odzysku litu ze zużytych baterii – 50% do końca 2027 roku i 80% do końca 2031 roku – które mogą zostać zmienione pod kątem rozwoju rynku i technologii oraz dostępności litu;
- cele w zakresie odzysku kobaltu, miedzi, ołowiu i niklu – 90% do końca 2027 roku i 95% do końca 2031 roku;
- minimalne poziomy zawartości materiałów pochodzących z recyklingu dla baterii przemysłowych, baterii rozruchowych, oświetleniowych i zapłonowych oraz baterii do pojazdów elektrycznych – 16% dla kobaltu, 85% dla ołowiu, 6% dla litu i 6% dla niklu od 18 sierpnia 2031 roku;
- cele w zakresie wydajności recyklingu – 80% dla akumulatorów niklowo-kadmowych, 75% dla akumulatorów kwasowo-ołowiowych, 65% dla akumulatorów litowych i 50% dla innych zużytych akumulatorów, do końca 2025 roku; dla akumulatorów kwasowo-ołowiowych i litowych ustalono dodatkowe wyższe cele od końca 2030 roku;
- wymóg, aby przenośne baterie wbudowane w urządzenia były wyjmowane i wymieniane przez użytkownika końcowego do 2027 roku;

- wymóg, aby baterie stosowane w lekkich środkach transportu mogły być wymienione przez niezależnego specjalistę.

Przedsiębiorstwa muszą rozpoznawać zagrożenia społeczne i środowiskowe związane z pozyskiwaniem, przetwarzaniem i handlem surowcami, takimi jak lit, kobalt, nikiel i naturalny grafit zawarty w ich bateriach, zapobiegać im i przeciwdziałać ich występowaniu. Rozporządzenie obejmuje kryteria dotyczące wydajności, trwałości i bezpieczeństwa, które obejmują ograniczenia dotyczące zawartości substancji niebezpiecznych, takich jak rtęć, kadm i ołów, a także obowiązkowe informacje na temat śladu węglowego baterii. Wymogi dotyczące oznakowania i informacji na temat składników baterii i zawartości materiałów pochodzących z recyklingu będą miały formę kodu QR, a w przypadku baterii stosowanych w lekkich środkach transportu, baterii przemysłowych i akumulatorów do pojazdów elektrycznych – „paszportu baterii”. Wymogi dotyczące oznakowania będą obowiązywać od 2026 roku, a kod QR od 2027 roku.

Rozporządzenie zmienia dyrektywę 2008/98/WE dotyczącą gospodarowania odpadami oraz rozporządzenie (UE) 2019/1020 w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów. Uchyla także dyrektywę 2006/66/WE w sprawie utylizacji zużytych baterii z dniem 30 czerwca 2027 roku.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02023R1542-20240718>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Dane dotyczące infrastruktury paliw alternatywnych – specyfikacje techniczne (format, częstotliwość i jakość)

Konsultacje publiczne przepisów prawa gospodarczego w UE (paliwa alternatywne i transport) – na podstawie analizy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych – projekt rozporządzenia wykonawczego ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1804 w odniesieniu do specyfikacji i procedur dotyczących dostępności i przystępności danych dotyczących infrastruktury paliw alternatywnych – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 30 grudnia 2024 r.

Artykuł 20(2) rozporządzenia (UE) 2023/1804 stanowi, że do dnia 14 kwietnia 2025 r. operatorzy publicznie dostępnych punktów ładowania i punktów tankowania paliw alternatywnych lub, zgodnie z ustaleniami między nimi, właściciele tych punktów, mają zapewnić dostępność danych statycznych i danych dynamicznych dotyczących infrastruktury paliw alternatywnych przez nich obsługiwanej lub usług z natury powiązanych z taką infrastrukturą, które świadczą lub zlecają na zewnątrz, bezpłatnie. Państwa członkowskie mają zapewnić dostępność tych danych w sposób otwarty i niedyskryminacyjny dla wszystkich użytkowników danych za pośrednictwem swoich krajowych punktów dostępu (NAP), o których mowa w artykule 20(4) rozporządzenia (UE) 2023/1804.

Dane, o których mowa w artykule 20(2) rozporządzenia (UE) 2023/1804, są niezbędne użytkownikom końcowym punktów ładowania i tankowania, aby mogli podejmować świadome decyzje dotyczące korzystania z takiej infrastruktury. Użytkownicy końcowi mogą uzyskać informacje na temat infrastruktury paliw alternatywnych za pośrednictwem usług informacyjnych opracowanych przez odpowiednich uczestników rynku, a mianowicie użytkowników danych, którzy polegają na dostępie do wysokiej jakości danych. Aby zapewnić, że operatorzy lub właściciele punktów ładowania lub tankowania udostępniają takie dane w sposób dokładny i wiarygodny, warunki dostępu do takich danych i ich cechy powinny zostać zharmonizowane pod względem formatu, częstotliwości i jakości, w jakiej mają być udostępniane.

Specyfikacje, o których mowa w artykule 20(7) lit. a) rozporządzenia (UE) 2023/1804, mają kluczowe znaczenie dla szczególnego celu ułatwienia dostarczania użytkownikom danych zgodnych, interoperacyjnych i w czasie rzeczywistym danych dotyczących infrastruktury paliw alternatywnych. Powinny one pomóc zapewnić, że dane udostępniane użytkownikom danych są spójne, niezawodne i wysokiej jakości, tym samym skutecznie wspierając rozwój terminowych i ukierunkowanych usług informacyjnych dla użytkowników końcowych. Dlatego też konieczne jest ustanowienie odpowiednich specyfikacji dotyczących formatu danych, częstotliwości i jakości, w jakich typy danych, o których mowa w artykule 20(2) rozporządzenia (UE) 2023/1804, mają być udostępniane. Aby zapewnić jednolite stosowanie rozporządzenia (UE) 2023/1804, specyfikacje powinny zawierać opis typów danych, które mają być udostępniane.

Komisja zamierza przyjąć rozporządzenie wykonawcze w celu określenia specyfikacji dotyczących formatu, częstotliwości i jakości udostępnianych danych na temat infrastruktury paliw alternatywnych na podstawie rozporządzenia (UE) 2023/1804 w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych.

Przedmiotowe rozporządzenie wykonawcze wprowadza specyfikacje techniczne dotyczące rodzajów danych, zmienione i uzupełnione rozporządzeniem delegowanym Komisji przyjmowanym równoległe z tym aktem.

Link: <https://pracodawcy.pl/dane-dotyczace-infrastruktury-paliw-alternatywnych-specyfikacje-techniczne-format-czestotliwosc-i-jakosc/>

2. Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (ETS) – aktualizacja rozporządzenia w sprawie rejestru po przeglądzie ETS/„Gotowi na 55”

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska w UE (działania w dziedzinie klimatu) – zgodnie z założeniami Dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 z dnia 10 maja 2023 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję (UE) 2015/1814 w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych – projekt rozporządzenia delegowanego zmieniającego rozporządzenie delegowane (UE) 2019/1122 uzupełniające dyrektywę 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do funkcjonowania rejestru Unii – Etap legislacyjny – Projekt aktu prawnego Ostateczny termin na przesłanie opinii to 10 stycznia 2025 r.

Rejestr Unii został ustanowiony zgodnie z artykułem 19(1) dyrektywy 2003/87/WE. Zasady dotyczące funkcjonowania Rejestru Unii zostały ustanowione w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1193/2011 i rozporządzeniu Komisji (UE) nr 389/2013 na trzeci okres rozliczeniowy unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) (2013-2020). Zasady rejestru Unii zostały dostosowane do nowego kontekstu prawnego ustalonego na czwarty okres rozliczeniowy EU ETS (2021-2030) przez rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/11224, które obowiązuje od 1 stycznia 2021 r. To ostatnie uchyliło pierwsze w większości. Jednak spełnienie wymogów drugiego okresu Protokołu z Kioto jest nadal regulowane rozporządzeniem (UE) nr 389/2013.

Komisja powołała Grupę Ekspertów ds. Polityki Zmian Klimatu 27 marca 2018 r. W celu przygotowania niniejszego Rozporządzenia Delegowanego, spotkania Grupy Ekspertów ds. Polityki Zmian Klimatu odbyły się 27 sierpnia, 19 września i 31 października 2024 r. Dokumenty

dotyczące spotkań zostały przekazane jednocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, zgodnie z postanowieniami Wspólnego Porozumienia w sprawie Aktów Delegowanych załączonego do Porozumienia Międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa. Uwagi wyrażone przez grupę ekspertów zostały uwzględnione podczas przygotowywania projektu Rozporządzenia Delegowanego.

Dyrektywa (UE) 2023/959 Parlamentu Europejskiego i Rady utworzyła sąsiadujący system ETS dla budynków, transportu i dodatkowych sektorów od 2027 r. Zmiana ta musi zostać dodatkowo uwzględniona w rozporządzeniu w sprawie rejestru, aby zapewnić podmiotom regulowanym zasady i narzędzia do rejestracji w rejestrze Unii w celu zapewnienia zgodności z ETS. Załącznik I do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/959 określa zakres systemu handlu uprawnieniami do emisji dla transportu morskiego. Jeżeli przedsiębiorstwo żeglugowe nie jest już objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji zgodnie z załącznikiem I do tej dyrektywy w danym roku, należy zmienić rozporządzenie delegowane (UE) 2019/1122, aby uwzględnić to wyłączenie.

Dyrektywa 2003/87/WE stanowi, że uprawnienia wydane przed 1 stycznia 2013 r. na pierwszą i drugą fazę EU ETS nie są już ważne. Rozporządzenie delegowane (UE) 2019/1122 należy zmienić, aby uniknąć negatywnych skutków dla operatorów, którzy nie mają technicznych ani prawnych środków, aby wypełnić poprzednie zobowiązania EU ETS.

W ramach pakietu „Gotowi na 55” zmieniono dyrektywę ETS, aby dostosować ją do nowego celu UE, jakim jest ograniczenie do 2030 r. emisji netto gazów cieplarnianych o 55% (w porównaniu z poziomami z 1990 r.).

W następstwie tego przeglądu Komisja musi zaktualizować kilka aktów prawnych w celu wdrożenia ETS.

Inicjatywa ta stanowi drugą serię aktualizacji rozporządzenia w sprawie rejestru w celu wprowadzenia przepisów dotyczących lotnictwa, opłat na finansowanie rejestru Unii oraz ETS w odniesieniu do budynków i transportu drogowego.

Link: <https://pracodawcy.pl/unijny-system-handlu-uprawnieniami-do-emisji-ets-aktualizacja-rozporzadzenia-w-sprawie-rejestru-po-przekladzie-ets-gotowi-na-55/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Raport z II spotkania Grupy Roboczej ds. Inteligentnych Specjalizacji – 2024

5 grudnia 2024 r. w Hotelu Wyndham Wrocław Old Town odbyło się drugie spotkanie Grupy Roboczej ds. Inteligentnych Specjalizacji Dolnego Śląska. W spotkaniu wzięło udział 45 osób.

Celem spotkania była pogłębiona dyskusja nad częścią wskazanych w pierwszym spotkaniu obszarów, które mają szczególnie duży potencjał do generowania innowacji w regionie.

Były to:

- Interdyscyplinarna edukacja i współpraca na rzecz innowacji,
- Nanotechnologie,
- Technologie dla kosmosu,
- Technologie informacyjne i komunikacyjne.

Spotkanie rozpoczęło się od krótkiego wystąpienia prof. Piotra Wrzecioniarza, który przedstawił o działanie Krajowego Komitetu Technologii Kosmicznych.

W dalszej części Paweł Modrzyński, Jakub Gawczyński (Nanores) i Monika Morali-Majkut (Semicon Supply Poland/Atlas Ward Polska) przedstawili koncepcję budowania innowacyjnych przedsięwzięć w świetle doświadczeń firmy Nanores oraz trendów rozwoju w nanotechnologii. Dyskusja wokół rynku półprzewodników wskazuje, że uczestnicy są chętni

do poznawania cudzych doświadczeń i poszerzania swojej wiedzy w oparciu o najlepsze praktyki innych podmiotów. Może to być znakomity przyczynek do wyłaniania best practices, a następnie popularyzowanie ich w lokalnym środowisku innowacyjnym.

Po wystąpieniach gości spotkania rozpoczęła się właściwa część warsztatowa przy stołach tematycznych. Rozmowy w podgrupach były intensywne i bardzo obfite w treści merytoryczne. Na koniec, każdy ze stolików tematycznych, w formie podsumowania, określił priorytety do dalszych prac w danym obszarze tematyczny:

Priorytety wyłonione do dalszych prac w temacie 1 – Interdyscyplinarna edukacja i współpraca na rzecz innowacji:

- Dolnośląski Hub Innowacji – prezentowanie kompletnej oferty strony podażowej poprzez stworzenie odpowiedniej „wyszukiwarki”, opartej (prawdopodobnie) o sztuczna inteligencję, która na zadanie pytania strony popytowej wyszuka odpowiedź na stronach domowych jednostek naukowych. Narzędzie to można wzbogacić o moduł, który na bieżąco sprawdzałyby aktualne możliwości finansowania.
- Program Akceleracji – dla projektów, które zakończyły już fazę badawczą (w tym w jednostkach naukowych), a jeszcze nie osiągnęły gotowości wdrożeniowej (w przedsiębiorstwie komercjalizującym), na poziomie 4<TRL<8-9.
- Rozwój Zasobów Ludzkich w IOB – działania na rzecz utrzymania stałych, silnych powiązań w regionalnym środowisku odpowiedzialnym za wspieranie współpracy z sektorem biznesowym poprzez szkolenia, integrację, współpracę nad opracowaniem i utrzymaniem standardów obsługi, wzorów umów.

Priorytety wyłonione do dalszych prac w temacie 2 – Nanotechnologie:

- Materiały funkcjonalne
- Półprzewodniki:
 - Spotkanie z przedstawicielami przemysłu półprzewodnikowego (Tajwan, Europa, Stany Zjednoczone) celem omówienia najkorzystniejszej roli Dolnego Śląska w powstającym w Europie ekosystemie
 - Spotkanie z przedstawicielami Saksonii w celu omówienia synergii
 - Przygotowanie strategii rozwoju przemysłu półprzewodnikowego na Dolnym Śląsku, uwzględniającej aspekty przemysłowe i badawczo-rozwojowe
 - Zaangażowanie administracji publicznej na poziomie lokalnym i centralnym w celu wdrożenia strategii

Priorytety wyłonione do dalszych prac w temacie 3 – Technologie dla kosmosu:

- Zamówienia UMWD na technologie kosmiczne na hardware i na opracowanie analizy przestrzennej na podstawie zdjęć satelitarnych
- Konferencja kosmiczna (+ targi może od 2026r.)
- Biomedycyna kosmiczna

Priorytety wyłonione do dalszych prac w temacie 4 – Technologie informacyjne i komunikacyjne ICT:

- Smart City – różnego rodzaju projekty związane ze zrównoważonym rozwojem, jakością życia, użytkowaniem energii i bezpieczeństwem miast i mieszkańców. Sugeruje się, by zacząć przede wszystkim od inicjatyw skupionych wokół: zarządzania przestrzenią i mobilnością, gospodarki cyrkularnej, zdrowia publicznego.
- Medycyna cyfrowa – przede wszystkim inicjatywy związane z gromadzeniem, ujednocnieniem i analizą dużych zbiorów danych na rzecz predykcji i profilaktyki, a także edukacją cyfrową środowiska medycznego i edukacją opartą o narzędzia cyfrowe.

- Edukacja z obszaru nowych technologii dla wzmocnienia kompetencji kadr województwa i zwiększenia wykorzystania ICT w każdej z branż.

W dyskusji wzięło udział wielu specjalistów o zróżnicowanych doświadczeniach w działalności innowacyjnej. Cieszy fakt, że poświęcenie dyskusji zdefiniowanym wąskimi obszarom przyciąga do niej przedstawicieli zróżnicowanych środowisk biznesowych i naukowych, także osób, które wcześniej nie miały okazji uczestniczyć w Procesach Przedsiębiorczego Odkrywania.

Uczestnicy chętnie podjęli dyskusję w wybranych obszarach tematycznych. Można też było zaobserwować swobodę i wysoki stopień zintegrowania pomiędzy uczestnikami, co jest sygnałem rosnącego zaufania i świadomości wspólnych interesów. Stolik poświęcony interdyscyplinarnej współpracy uczelni cieszył się bardzo dużym powodzeniem, a część dyskutantów z innych stolików deklarowała, że chętnie także dołączyłaby do tego tematu. To sygnał, że taka współpraca między uczelniami leży w obszarze zainteresowań zarówno szkół wyższych, jak i lokalnego przemysłu.

W agendzie spotkania znalazł się także czas na networking bez nadanego scenariusza rozmów. Uczestnicy nie tylko dyskutowali o tematach podnoszonych wcześniej tego dnia, ale także rozmawiali o możliwych wspólnych przedsięwzięciach i wymieniali się wizytówkami. Ten, bardzo krzepiący, rezultat spotkań może prowadzić do innowacji w regionie.

Spotkanie przebiegało dynamicznie i przy wysokim zaangażowaniu uczestników. Uczestnicy chętnie dzielili się wiedzą i poszukiwali obszarów do współpracy. Należy mieć nadzieję, że przełoży się to na zbudowanie w przyszłości konsorcjów i grup projektowych, które będą wspólnie pracować nad opracowywaniem i komercjalizacją innowacyjnych rozwiązań.

Link: <https://pracodawcy.pl/raport-z-ii-spotkania-grupy-roboczej-ds-inteligentnych-specjalizacji-2024/>

2. Legal Alert KPMG: Uruchomienie systemu kaucyjnego odroczone do 1 października 2025 r.

21 listopada 2024 r. Sejm przyjął nowelizację ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Zmiana ma na celu doprecyzowanie przepisów dotyczących udzielania zezwoleń na prowadzenie systemu kaucyjnego, wprowadzenie zamkniętego obiegu kaucji oraz zniesienie obowiązku zbierania w systemie opakowań po mleku i napojach mlecznych. Zakłada ona odroczenie wejścia w życie systemu kaucyjnego do 1 października 2025 r. 9 grudnia 2024 ustawa została przekazana do podpisu Prezydenta.

Ustawą z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. 2023 poz. 1852) („Ustawa o gospodarce opakowaniami”) do polskiego porządku prawnego wprowadzone zostały przepisy dotyczące systemu kaucyjnego. Obowiązek uruchomienia systemu kaucyjnego został nałożony na państwa członkowskie UE postanowieniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (tzw. Dyrektywa SUP). Zakłada ona osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych na poziomie 77% do roku 2025, a następnie podniesienie tego poziomu do 90% do roku 2029.

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi skuteczności obowiązujących przepisów dotyczących wydawania, cofania i zmiany zezwoleń na prowadzenie systemu kaucyjnego, jak również niedostatecznego przygotowania rynku do uruchomienia systemu w kwietniu 2024 r. zainicjowane zostały prace legislacyjne zmierzające do ich doprecyzowania.

21 listopada 2024 r. Sejm przyjął ustawę o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (druk sejmowy nr 760), mającą na celu uszczegółowienie procedur związanych z udzielaniem zezwoleń i funkcjonowaniem systemu kaucyjnego.

System Kaucyjny – uwagi ogólne

System kaucyjny to mechanizm, w którym konsumenci płacą dodatkową opłatę (kaucję) przy zakupie produktów w opakowaniach zwrotnych, takich jak butelki czy puszki. Po zwróceniu pustych opakowań do wyznaczonych punktów, konsumenci otrzymują zwrot tej kaucji. Celem systemu kaucyjnego jest zachęcenie do recyklingu i zmniejszenie ilości odpadów poprzez ponowne wykorzystanie opakowań.

Zgodnie z Ustawą o gospodarce opakowaniami system kaucyjny ma objąć napoje w następujących opakowaniach:

Opakowanie	Wysokość kaucji*
jednorazowe butelki z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów	0,50 PLN
szklane butelki wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra	1 PLN
puszki metalowe o pojemności do 1 litra	0,50 PLN

**zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1046)*

Duże sklepy, o powierzchni powyżej 200 m kw., będą musiały odbierać puste opakowania, zapewniając osiągnięcie minimalnych poziomów określonych przez przepisy i oddawać konsumentom pobraną od nich kaucję. Natomiast mniejsze sklepy będą pobierać kaucję, ale przystąpienie do systemu odbioru opakowań będzie w ich przypadku dobrowolne.

Zwrot opakowania będzie mógł nastąpić w dowolnym punkcie (niekoniecznie w miejscu dokonania zakupu) bez konieczności okazywania paragonu. Nieodebrana kaucja ma zostać przeznaczona na finansowanie systemu.

Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego na nowych zasadach

Prowadzenie systemu kaucyjnego jest możliwe po uzyskaniu zezwolenia, wydawanego przez ministra właściwego do spraw klimatu, na wniosek podmiotu reprezentującego, który będzie prowadził system kaucyjny, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 10 lat. Zezwolenie to określa m.in. termin uruchomienia systemu kaucyjnego, rodzaje opakowań, dla których podmiot reprezentujący tworzy system czy zasady pobierania i zwracania kaucji, a także odbioru oraz rozliczania opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu i punktów zbierających.

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami co do skuteczności przyjętych mechanizmów, w ustawie nowelizującej zaplanowano zmiany, zwiększające rolę ministra właściwego do spraw klimatu w procedurze wydawania zezwoleń, poszerzając jego kompetencje również o nadzór nad realizacją procesu wdrażania systemu kaucyjnego. Ustawa nowelizująca przewiduje ponadto:

- uszczegółowienie wymogów dotyczących zawartości wniosku o wydanie zezwolenia, m.in. o: harmonogram przygotowania, realizacji oraz zakończenia działań podejmowanych w celu uruchomienia systemu kaucyjnego, planu rozliczeń pomiędzy uczestnikami systemu czy oświadczeń o niekaralności;
- obowiązek przekazywania przez podmioty reprezentujące informacji o zmianie warunków określonych w zezwoleniu, w terminie 14 dni licząc od dnia zaistnienia zmiany (w tym zakresie minister będzie mógł wezwać podmiot do zmiany zezwolenia);
- określenie, że postępowania dot. systemu kaucyjnego będą jednoinstancyjne;
- objęcie działalności podmiotów reprezentujących kontrolą prowadzoną przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska przed i po uruchomieniu systemu;

- możliwość objęcia decyzji ministra o cofnięciu zezwolenia rygiem natychmiastowej wykonalności.

Powyższe rozwiązania mają za zadanie ułatwić ministrowi właściwemu ds. klimatu kontrolowanie procesu przygotowania i uruchomienia systemu kaucyjnego po wydaniu zezwolenia, w tym także takie zaprojektowanie prac podmiotu reprezentującego, aby planowane działania były realizowane w określonym tempie, a postęp prac był możliwy do weryfikacji.

Pozostałe zmiany

Jeden punkt odbioru w każdej gminie

Ustawa przewiduje również obowiązek zapewnienia przez podmiot reprezentujący co najmniej jednego punktu odbierania opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym od użytkowników końcowych w każdej gminie oraz rozszerzenie obowiązku przyjmowania opakowań szklanych wielokrotnego użytku przez jednostki handlu detalicznego o powierzchni poniżej 200 m², jeśli jednostka sprzedaje napoje w takich butelkach.

Zgodnie z uzasadnieniem do projektu ustawy, rozwiązanie to ma stanowić jasną wytyczną dla podmiotów reprezentujących co do minimalnej ilości takich punktów i umożliwi weryfikację objęcia terytorium całego kraju systemem odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym, co zapewni użytkownikom końcowym powszechny i równy dostęp. Z kolei objęcie systemem kaucyjnych również mniejszych jednostek handlu, ma umożliwić konsumentom oddanie opakowania niedaleko miejsca zamieszkania.

Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów

W ramach zmian do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przewidziano zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na zbieranie odpadów podmioty odbierające opady opakowaniowe od podmiotów zajmujących się nieprofesjonalnym zbieraniem odpadów (tzw. logistyka zwrotna). Podmiot ten, zobowiązany będzie jednak do posiadania umowy, zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, z posiadaczem odpadów, posiadającym zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, dotyczącej co najmniej nieodpłatnego przyjmowania odpadów.

Wyłączenie opakowań na mleko, jogurty i produkty mleczne

W przepisach ustawy zawarto również wyłączenie obowiązku zbiórki opakowań na napoje będące mlekiem, jogurtem lub innym pitnym produktem mlecznym w ramach systemu. Jest to odpowiedź na postulaty zgłaszane przez branżę, związane z potrzebą zachowania reżimu sanitarnego w punktach handlowych, którego w miejscach przechowywania opakowań po tych produktach ciężko byłoby dotrzymać.

Sankcje za nieprzystąpienie do systemu kaucyjnego

Nowe przepisy przewidują narzędzia, które mają na celu obniżenie atrakcyjności uiszczania samej tylko opłaty produktowej zamiast realnego udziału w tworzących się systemach i ich finansowania. W tym celu przewiduje się, że począwszy od 2026 r. opłata produktowa, którą ponosić będą wprowadzający, którzy nie przystąpili do żadnego z systemów kaucyjnych, obliczana będzie jako potrójna stawka opłaty produktowej określonej dla danego rodzaju opakowania na napoje. Powyższe jest uzasadniane tym, że podmiot, który przystąpi do systemu kaucyjnego i poniesie koszty jego finansowania, ale pomimo to nie uda mu się uzyskać wymaganych poziomów selektywnej zbiórki może i powinien być traktowany w sposób mniej restrykcyjny niż podmiot, który w ogóle nie podejmie takiej próby.

Wejście w życie systemu kaucyjnego przesunięte do 1 października 2025 r.

Ustawa wejdzie 1 stycznia 2025 r., za wyjątkiem przepisów dotyczących potrójnej stawki opłaty produktowej, które wejdą w życie od 1 stycznia 2026 r.

Pierwotnie ustawa przewidywała uruchomienie systemu kaucyjnego również z dniem 1 stycznia 2025 r. Niemniej, mając na względzie pojawiające się postulaty przedsiębiorców (w

tym sklepów, operatorów i producentów napojów w opakowaniach) co do braku gotowości na uruchomienie systemu, polski rząd podjął decyzję o jego odroczeniu o 9 miesięcy tj. do 1 października 2025 r. W konsekwencji, ustawowe obowiązki w zakresie osiągnięcia poziomów selektywnego zbierania będą liczone od 1 października 2025 r.

Przesunięcie to ma na celu zagwarantowanie branży dodatkowego czasu na uregulowanie zasad współpracy pomiędzy operatorami i zapewnienie kompatybilności systemów. Przesunięcie będzie również pozytywnie oddziaływać na klientów. Przedsiębiorcy, którzy zyskają dodatkowy czas na dostosowanie będą mogli zapewnić, że system zostanie uruchomiony w pełnym zakresie, na obszarze całego kraju, zapewniając powszechny i równy dostęp dla obywateli.

Przepisy przejściowe

Do postępowań o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zastosowanie będą miały przepisy nowe. W konsekwencji, podmioty reprezentujące zobowiązane będą do podjęcia, w terminie 3 miesięcy od wejścia ustawy nowelizującej w życie, działań zmierzających do dostosowania się do nowych przepisów:

Podmiot	Obowiązek	Termin	Rygor
podmiot reprezentujący, który złożył wniosek o wydanie zezwolenia ale do dnia wejścia ustawy w życie nie uzyskał zezwolenia	uzupełnienie wniosku	3 miesiące od wejścia ustawy w życie	pozostawienie wniosku bez rozpoznania
podmiot reprezentujący, który otrzymał zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej	wniosek o zmianę zezwolenia		cofnięcie zezwolenia w drodze decyzji, bez odszkodowania

Jednocześnie, podmiot reprezentujący, który przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskał zezwolenie, ustalające termin uruchomienia systemu kaucyjnego na dzień wcześniejszy niż dzień 1 października 2025 r., może, w terminie 7 dni od wejścia w życie ustawy, wystąpić z wnioskiem o zmianę zezwolenia poprzez przesunięcie uruchomienia systemu kaucyjnego na dzień 1 października 2025 r. W takim przypadku minister właściwy ds. klimatu będzie miał 7 dni na wydanie decyzji zmieniającej.

Przedsiębiorcy, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy utworzyli system pobierania i zwracania kaucji za opakowania, mogą prowadzić ten system na dotychczasowych zasadach nie później niż do 31 grudnia 2025 r., przy czym opakowania, w których napoje zostały wprowadzone do obrotu przed 1 stycznia 2026 r. mogą być zbierane, a pobrana kaucja może być zwracana na zasadach dotychczasowych po tym terminie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2026 r.

W 2025 r. dopuszcza się również przejściowo stosowanie wzoru oznakowania wskazującego na objęcie opakowania systemem kaucyjnym oraz określającego wysokość kaucji bądź to w brzmieniu dotychczasowym bądź też nowym – nadanym ustawą nowelizującą.

Komentarz

Odroczenie wprowadzenia systemu kaucyjnego należy ocenić korzystnie. Dzięki temu przedsiębiorcy zyskają dodatkowy czas na lepsze przygotowanie się do jego integracji do swojej działalności, co pozwoli im dokładniej zaplanować logistykę, zainwestować w odpowiednią infrastrukturę i przeprowadzić kampanie informacyjne dla konsumentów. Z drugiej strony, organy ochrony środowiska zyskają dodatkowe narzędzia umożliwiające nadzór nad należyłym działaniem mechanizmów kaucyjnych.

W efekcie system powinien być pozytywniej odbierany przez konsumentów, którzy lepiej rozumieją jego działanie i płynące z niego korzyści. W rezultacie, cele systemu kaucyjnego, takie jak zwiększenie poziomu recyklingu, zmniejszenie ilości odpadów na składowiskach oraz promowanie bardziej zrównoważonych nawyków konsumpcyjnych, będą realizowane w sposób bardziej efektywny.

Jednakże pomimo prognozowanego pozytywnego wpływu powyższych zmian należy zwrócić uwagę, że w aktualnym stanie rzeczy istnieją pewne ryzyka i problemy natury legislacyjnej. Docelowo, w pierwszej kolejności spodziewane było bowiem uregulowanie zagadnień związanych z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (ROP) – co miało nastąpić już w 2023 r., a dopiero następnie – w ramach jego uzupełnienia – wprowadzenie systemu kaucyjnego. Oznacza to, że uruchomienie systemu kaucyjnego następuje niejako poza funkcjonalną kolejnością zmian regulacyjnych, co może rodzić pewne wątpliwości co do efektywności tego ostatniego jak również mieć wpływ na system selektywnej zbiórki odpadów w gminach.

W związku z tym, należy odpowiednio przygotować się na zmiany w zakresie gospodarowania opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, a także uważnie monitorować potencjalną efektywność ich zastosowania w praktyce. O tym, a także innych zmianach w tym zakresie z pewnością będziemy informować w przyszłych publikacjach.

Link: <https://pracodawcy.pl/legal-alert-kpmg-uruchomienie-systemu-kaucyjnego-odroczone-do-1-pazdziernika-2025-r/>

3. Strefa samorządu Deloitte: Strategia energetyczna w JST – co to takiego i czy warto?

W ostatnich latach samorzady w Polsce zintensyfikowały swoje działania na rzecz zrównoważonego zarządzania energią, zwracając szczególną uwagę na odnawialne źródła energii (OZE) oraz społeczności energetyczne.

Samorzady stawiają na transformację energetyczną: Strategia energetyczna – co to takiego i czy warto?

Samorządowa strategia energetyczna jest jak mapa drogowa, dzięki której można dotrzeć z punktu A do punktu B. Przemysłane zaplanowanie kluczowych etapów na trasie jest gwarancją bezpiecznego, oszczędnego i zrównoważonego zarządzania obszarem energetycznym. Na co się zdecydować realizując samorządową transformację energetyczną? Odnawialne źródła energii, magazyny energii, spółdzielnia czy klastr energetyczny, a może umowa typu cPPA? Zawsze warto zacząć od kompleksowego i rzetelnego rozpoznania potrzeb energetycznych.

OZE i społeczności energetyczne

W ciągu ostatniej dekady nastąpił wzrost wiedzy i świadomości energetycznej w samorządach. W obszarze zakupów, JST w ramach zamówień publicznych, aktywnie zaczęły korzystać z możliwości rozdzielania umów kompleksowych na dostawę energii, zmiany sprzedawcy energii oraz realizowały szereg działań na rzecz efektywności energetycznej. Wiele samorządów zdecydowało się także na zakup zielonej energii w ramach postępowań. Aktualnie natomiast inwestują we własne OZE i włączają się w społeczności energetyczne takie jak spółdzielnie i klastry. W ostatnich latach samorzady miały przede wszystkim możliwość skorzystania z dofinansowań do budowy instalacji fotowoltaicznych na swoim terenie z czego chętnie korzystały i w dalszym ciągu korzystają.

Dotacje i co dalej?

Dzięki realizacji programów pomocowych zwiększa się dostępność inwestycji OZE w samorządach. Nie zawsze jednak ten trend ostatecznie oznacza zmniejszenie kosztów, zwiększenie autokonsumpcji energii z własnych instalacji OZE czy czerpanie realnych benefitów z bycia członkiem społeczności energetycznej. Pojawiają się bowiem kluczowe ryzyka i pytania, które pilnie trzeba zaadresować, aby finalnie samorząd miał możliwość

maksymalizować korzyści wynikające, np. z pozyskania dotacji na budowę OZE. Do tego typu zagadnień można zaliczyć takie wątpliwości jak:

- jaka moc instalacji OZE zabezpieczy potrzeby,
- jakie obowiązki ciążyą na wytwórcy pod kątem koncesji, rozliczeń oraz podatków,
- który obiekt zasilać, aby autokonsumpcja była jak największa,
- w jakich sytuacjach samorząd będzie zwolniony z opłat dystrybucyjnych,
- jak można przeprowadzić postępowanie publiczne na „brakującą” energię dla punktów poboru energii,
- gdzie zainstalować panele fotowoltaiczne.

Aby odpowiedzieć na nowe potrzeby i problemy energetyczne w samorządach, dotychczasowe ogólne narzędzia zarządzania obszarem energetyki, często okazują się niewystarczające lub mało elastyczne. Warto sięgnąć po rozwiązania takie jak samorządowa strategia energetyczna, dzięki której w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej można zadbać zarówno o bezpieczeństwo dostaw mediów energetycznych, jak i zapewnić sobie redukcję kosztów i zapotrzebowania energetycznego. Co to w praktyce oznacza? Niezależnie od tego z jakich możliwości i narzędzi energetycznych transformowania samorządu chcemy skorzystać, należy zacząć od określenia bilansu energii zarówno dla całej JST, jak i na potrzeby konkretnego rozwiązania (np. spółdzielnia energetyczna, własna instalacja OZE lub inne). Aby osiągnąć realne korzyści, warto zderzyć to co mamy i czego potrzebujemy, z tym co możemy zrobić na terenie danego samorządu, zdiagnozować jakie pojawiają się ryzyka oraz zaplanować krok po kroku jak się z nimi zmierzyć.

Strategia energetyczna

Strategia energetyczna to swoista mapa, która powinna zawierać:

- etapową koncepcję transformacji energetycznej, opisującą cele strategiczne w tym zakresie,
- model zakupu energii (zgodny z ustawą Prawo zamówień publicznych, ale jednocześnie zrównoważony i adekwatny do rozwiązań jakie daje rynek),
- plan zwiększania udziału energii z OZE,
- opis możliwości poprawy efektywności energetycznej oraz optymalizacji zapotrzebowania na energię,
- koncepcję udziału w energetycznych społecznościach lokalnych.

Jak każda mapa – samorządowa strategia energetyczna – wymaga stałej aktualizacji oraz uwzględnienia zmian, które zaszły w infrastrukturze. Pomocne będzie opracowanie wskaźników monitorowania postępów jej wdrażania oraz okresowa weryfikacja czy JST nie mają aktualnie możliwości wytyczenia krótszej i szybszej drogi. Takie rozwiązania mogą pojawić się w najbliższym czasie z uwagi na zwiększenie popularności na polskim rynku modelu umów typu cPPA (ang. Corporate Power Purchase Agreement) czy nowe regulacje prawne w obszarze OZE.

Dlaczego warto?

Obawy przed zmiennością ceny energii oraz o bezpieczeństwo dostaw wpłynęły na wzrost świadomości energetycznej odbiorców energii. Samorządy mają szczególną i trudną rolę wśród odbiorców energii. Z jednej strony są nieustannie oceniane za podejmowane działania energetyczne bądź ich brak przez szereg interesariuszy, w tym samych mieszkańców, z drugiej jednak, aby skutecznie realizować energetyczną inwestycję muszą pokonać szereg barier administracyjnych, regulacyjnych oraz finansowych. Presja wywierana na działania klimatyczno-energetyczne wśród samorządów będzie się nieustannie zwiększać, stąd kluczowe jest, żeby samorząd w sposób przemyślany podszedł do opracowania własnej indywidualnej strategii energetycznej, aby skutecznie zaadresować potrzeby energetyczne,

zmniejszyć ryzyko wzrostu cen energii oraz zadbać o bezpieczeństwo energetyczne JST. Dodatkowo w przypadku ubiegania się o dofinansowanie do przedsięwzięć o charakterze energetycznym lub dekarbonizacyjnym strategia energetyczna z pewnością będzie przydatna w tworzeniu koncepcji wykonania i wykorzystania danej inwestycji.

Link: <https://pracodawcy.pl/strefa-samorzadu-deloitte-strategia-energetyczna-w-jst-co-to-takiego-i-czy-warto/>

4. I Forum Transformacji Przemysłowej we Wrocławiu

DOZAMEL Sp. z o.o. – Podmiot Zarządzający Wrocławskim Parkiem Przemysłowym we współpracy z partnerami merytorycznymi: Stowarzyszeniem Krajowego Forum Parków Przemysłowych i Parków Technologicznych oraz Stowarzyszeniem Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce zaprasza do udziału w I Forum Transformacji Przemysłowej.

Wydarzenie to odbędzie się w dniu 17 stycznia 2025 r. we Wrocławiu w Centrum Konferencyjnym Wrocławskiego Parku Przemysłowego przy ul. Fabrycznej 10.

Swoją obecność potwierdzili już: Pani Marszałek Monika Wielichowska – Wicemarszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Pan Minister Michał Jaros – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii oraz Pan Minister Robert Kropiwnicki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych.

Do uroczystego otwarcia Forum organizatorzy zaprosili przedstawicieli Prezydium Sejmu oraz kluczowych ministerstw z punktu widzenia tematyki. W gronie uczestników paneli dyskusyjnych znajdują się przedstawiciele przedsiębiorstw przemysłowych, instytucji otoczenia biznesu oraz uczelni.

Wydarzenie poświęcone będzie dobrym praktykom w zakresie transformacji polskich przedsiębiorstw przemysłowych (cyfryzacji procesów biznesowych, wdrażania strategii ESG, roli samorządów w procesie transformacji i możliwości finansowania rozwoju – wskazanie co się udało zrobić, a co jeszcze przed nami), transformacji energetycznej (w tym wyzwań w zakresie dekarbonizacji, rynku energii – przedstawienie jak radzą z nimi nasze firmy, m.in. te zlokalizowane w parkach przemysłowych oraz roli parków przemysłowych i technologicznych w zwiększaniu konkurencyjności polskiej gospodarki). Nie zabraknie również dyskusji o innowacjach wdrażanych w polskim przemyśle.

Udział w spotkaniu jest bezpłatny! Bilety dostępne do 16 Stycznia 2025 r.

Link: <https://pracodawcy.pl/i-forum-transformacji-przemyslowej-we-wroclawiu/>

Źródło: EUR-Lex; Komisja Europejska; Wydział Rozwoju Gospodarczego, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego; KPMG (KPMG Sp. z o.o.); Deloitte Polska (Deloitte Touche Tohmatsu Limited); DOZAMEL Sp. z o.o.